

Dragan D. Micić*

EVROPSKO UDRUŽENJE ZA PROUČAVANJE GOJAZNOSTI – EASO: PRINCIPI I CILJEVI

EASO (European Association for the Study of Obesity) je osnovana 1986. i predstavlja vodeću biomedicinsku organizaciju u Evropi sa mrežom u 32 zemlje. EASO je domaćin godišnjeg Evropskog kongresa za gojaznost (ECO) i više aktivnih radnih grupa. EASO organizuje edukacione aktivnosti širom regiona i ima glavnu ulogu u projektima Evropske unije (EU) i Svetske zdravstvene organizacije (WHO). Od Islanda do Rusije EASO trenutno ima u svom sastavu 32 zemlje člana, sa više od 4000 članova. Imajući u vidu broj učlanjenih zemalja, logično je da se u okviru EASO-a diskutuje na 28 jezika. Članove EASO-a čine profesionalci iz različitih oblasti delatnosti vezanih za gojaznost, uključujući tu kliničare, naučnike, pridružene zdravstvene profesionalce u okviru istraživanja i edukacije u gojaznosti, lidere za donošenje odluka, razne savetodavne grupe, zdravstvene organizacije, vlade, donosiocce političkih odluka, predstavnike različitih tela unutar Ujedinjenih nacija (UN), kao i internacionalnog društva. U organizaciju su učlanjene sledeće zemlje: Austrija, Belgija, Bugarska, Hrvatska, Češka, Danska, Finska, Francuska, Nemačka, Grčka, Gruzija, Mađarska, Island, Irska, Izrael, Italija, Holandija, Norveška, Poljska, Portugalija, BJR Makedonija, Rumunija, Rusija, Srbija, Slovačka, Slovenija, Španija, Švedska, Švajcarska, Turska i Engleska.

EASO je osnovana kao asocijacija individualnih članova, a za prvog predsednika osnivača izabran je profesor Per Bjorntorp iz Švedske. Tada postavljeni ciljevi asocijacije bili su da: „ohrabri i potpomogne istraživanja u oblasti gojaznosti i s njom bliskih fundamentalnih i kliničkih istraživanja, da omogući brzu difuziju stečenog znanja i olakša njegovu primenu”. Planirano je održavanje naučnih sastanaka širom Evrope i studijskih grupa tamo gde je to odgovarajuće. EASO je registrovana kao neprofitna organizacija 1993. godine u Parizu (Francuska). 1995. članovi Izvršnog komiteta EASO doneli su odluku o uvođenju nagrada za naučnu izvrsnost: Friedrich Wasserman Nagrade za starije naučnike koji su pokazali dugogodišnji doprinos ovoj

* Akademik, Centar za gojaznost, Klinika za endokrinologiju, dijabetes i bolesti metabolizma; Klinički centar Srbije, Beograd; Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu, Srbija

naučnoj oblasti i Young Investigator nagrade za istraživanja u oblasti baznih nauka i za klinička istraživanja, namenjenim mladim naučnicima. 1998. godine je Generalna skupština EASO donela odluku da se sa individualnog članstva pređe na članstvo po udruženjima pojedinih zemalja (slično federalnom organizovanju). U 2001. godini je EASO doneo odluku o formiranju tri grupe za izvršavanje zadataka (tzv. Task force): Grupe za gojaznost u detinjstvu; Grupe za terapiju gojaznosti i Grupe za prevenciju i javno zdravlje. U 2005. godini, nakon odobrenja Generalne skupštine EASO, EASO je registrovan kao dobrotvorna organizacija u Engleskoj. Generalna skupština EASO je takođe donela odluku da podeli EASO u tri regiona: Severni, Središnji i Južni i da pridruži tri regionalna potpredsednika Izvršnom komitetu. U 2009. godini EASO je uspostavio svoju Administrativnu kancelariju sa sedištem u Londonu (Engleska) i izabrao svoj Naučni savetodavni odbor (SAB).

Misija EASO jeste da promoviše istraživanja u oblasti gojaznosti, kontakte između pojedinaca i organizacija i akcije koje imaju za cilj da zaustave epidemiju gojaznosti.

Promociju istraživanja u oblasti gojaznosti EASO obavlja kroz organizaciju Evropskih kongresa o gojaznosti, Evropske nagrade za naučnu izuzetnost za istraživanja u gojaznosti; EASO mreže centara za gojaznost, koji saraduju sa EASO; EASO naučnog programa za razmenu istraživača; EASO Bjornorp simpozijuma; EASO Mediko-hirurških sastanaka; učešća u projektima Evropske unije i kroz saradnju sa Svetskom zdravstvenom organizacijom unutar zemalja u Evropi.

Omogućavanje kontakata između pojedinaca i organizacija EASO ostvaruje kroz Evropski kongres o gojaznosti, kroz organizaciju Posterskih sekcija na sastancima, kroz EASO Website, kroz European Obesity Community, kroz dodeljivanje nagrada mladim istraživačima, kroz zajedničke sekcije i projekte sa „sestrinskim društvima”, kroz EASO naučni istraživački program za razmenu i kroz učešće u projektima Evropske unije.

EASO svoje učešće u akcijama, koje imaju za cilj zaustavljanje epidemije gojaznosti, ostvaruje kroz: učešće u projektima Evropske unije, partnerstvo sa Evropskom kancelarijom Svetske zdravstvene organizacije, kroz svoje radne grupe publikovanjem vodiča i drugih relevantnih publikacija (Tsigos C et al., 2008), kroz sastanke radnih grupa i organizacijom njihovih radionica, kroz mrežu kolaborativnih centara EASO i organizovanjem European Obesity Day (Blundell JE et al., 2010).

Aktivnost radnih grupa (Task Force) reflektuje ciljeve udruženja: olakšavanje razumevanja i terapije gojaznosti širom Evrope; poboljšanje kvaliteta edukacije o gojaznosti u Evropi; razvoj koherentnog programa za terapiju gojaznosti u Evropi; podsticanje evropskih i globalnih veza između individua i organizacija koje se tiču izučavanja gojaznosti; povezivanje aktivnih istraživača iz različitih disciplina, koji doprinose razvoju evropske perspektive istraživanja gojaznosti i omogućavanje optimalnog uticaja na internacionalni nivo (Anderson M, 2011). Aktivnost radnih grupa (Task Force) se odvija kroz: edukacione kurseve; simpozijume i satelitske sastanke;

EU/WHO projekte; izradu vodiča; programe za akreditaciju centara od kliničke izuzetnosti; mrežu naučnih programa i kroz publikovanje naučnih radova i stavova (Oppert JM et al., 2011).

Literatura

Anderson M., A New Horizon for European Obesity Research – A Short Introduction to the EU's Next Framework Programme, *Obesity Facts* 2011; 4: 260-262.

Blundell JE et al., What is the Value of Obesity Research? *Obesity Facts* 2010; 3: 279-282.

Oppert JM et al., Opportunities for European Obesity Research in the Coming Decade – A Perspective from the European Association for the Study of Obesity (EASO), *Obesity Facts* 2011; 4: 425-426.

Tsigos C et al., Management of Obesity in Adults: European Clinical Practice Guidelines, *Obesity Facts* 2008; 1: 106-116.